

5. Талапина Э. Публичные функции в экономике / Э. Талапина, Ю. Тихомиров // Право и экономика. – 2002. – № 6. – С. 5–10.

6. Публичные услуги и право: науч.-практ. пособ. / под ред. Ю. А. Тихомирова. – М. : Норма, 2007. – 234 с.

7. Хавронюк М. І. Науково-практичний коментар до закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» / М. І. Хавронюк. – Київ : Атіка, 2011. – 424 с.

8. Андрушко П. П. Реформа українського антикорупційного законодавства у світлі міжнародно-правових зобов'язань України / П. П. Андрушко. – Київ : Атіка, 2012. – 332 с.

Солодовнікова Х. К. – кандидат психологічних наук, старший лаборант Центру вивчення проблем адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕРОРИЗМУ В КОНТЕКСТІ ДЕТИНІЗАЦІЇ

Нині вивчення проблем тероризму в контексті детинізації є нагальною потребою. На сучасному етапі світові тенденції розвитку суспільства змушують визнати, що тероризм і тіньова економіка виникли та набули становлення одночасно з людиною.

Аналізуючи світовий досвід теоретичних досліджень тероризму, є підстави стверджувати, що його фінансують за рахунок: а) державного бюджету певних країн; б) «тіньових» коштів, отриманих нелегітимним шляхом.

Варто зауважити, що у світовій судовій практиці напрацьовано дієвий інструментарій щодо відшкодування шкоди, заподіяної терактом, прикладом чого може виступити позов США до Саудівської Аравії щодо теракту 11 вересня 2001 року.

Однак існують проблеми не лише зі встановленням та покаранням винних у теракті, а й визначенням джерел їхніх доходів та фінансування терактів. Обидві проблеми значно

ускладнюють процес відшкодування шкоди, заподіяної в результаті теракту.

До того ж, український законотворець намагався розв'язати вищезгадані проблеми (ст. 19 Закон України «Про боротьбу з тероризмом») за рахунок державних виплат постраждалим від теракту, а також постраждалим від злочину, учиненому із застосуванням насильства із подальшим стягненням витрат із винних. Закордонна практика підтверджує, що в такому разі також застосовують реституцію.

На нашу думку, попри декларовані в нормативно-правових актах України механізми протидії тероризму, у зв'язку з відсутністю фундаментальної світоглядної концепції щодо зменшення негативних наслідків як тероризму, так і «тіньової економіки», що повинна передбачати не лише вузький підхід (вузькоекономічне тлумачення тіні, суто юридичне трактування тероризму тощо), їх необхідно розглядати як міждисциплінарні наукові проблеми.

Зазначений підхід стає популярним в наукових дослідженнях українських вчених. Так, І. І. Мазур у своїй праці «Детінізація економіки України: теорія та практика» вивчає психологічні причини існування тіні в економіці [1].

Варто зазначити, що без такої концепції неможливим є розроблення ефективної стратегії протидії корупції, що зараз є нагальною, поширеною проблемою в Україні.

Так само існує проблема розроблення дієвого інструментарію протидії тероризму. Зокрема, відсутність світоглядної концепції його розуміння заважає правозастосуванню в сфері відшкодування шкоди, заподіяної терактом. Про це свідчить судова практика в Україні, де постраждалі від терактів на Сході змушені отримувати відмови судів щодо задоволення позовних вимог відшкодування майнової шкоди, отриманої під час теракту.

Світова практика протидії тероризму засвідчує, що джерелами його фінансування є контрабанда зброї, наркотичних речовин, торгівля людьми тощо.

Стаття 2 абз. 1 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» визначає правові основи протидії тероризму. В ній зазначено, що Україна серед інших міжнародно-правових актів,

керується також Міжнародною конвенцією про боротьбу з фінансуванням тероризму [2].

В українському законодавстві наявні прогалини в сфері відшкодування шкоди, що є однією з основних проблем щодо забезпечення прав і законних інтересів. Так, одним із головних способів такого відшкодування є реституція, тобто висунення цивільного позову до винної або відповідальної за відшкодування особи.

Однак реституція в багатьох випадках не гарантує повного і всеосяжного задоволення інтересів потерпілого. Передусім це пов'язано з:

- відсутністю в осіб, яких визнали винними у вказаному злочині необхідного майна або доходів, які дали б відшкодувати заподіяну шкоду;
- невстановленням під час слідства винних осіб, що знищує сподівання потерпілих на задоволення своїх інтересів.

Останнім часом юристи та законодавці у розвинених країнах, розробляють та застосовують механізми, спрямовані на повне або часткове відшкодування шкоди, заподіяної в результаті вчиненого злочину, за рахунок держави. Такий підхід є логічним, оскільки держава бере на себе відповідальність за дотримання правопорядку та забезпечення безпеки всіх членів суспільства, а також відшкодування шкоди, завданої терористичним актом (ст. 2-11 Європейської Конвенції «Про відшкодування шкоди, завданої жертвам насильницьких злочинів» [3], ст. 3, 22, 27–30, 55, 56 Конституції України [4] тощо).

Варто додати, що відповідальність за відшкодування шкоди, заподіяної злочинцем, лягає на державу також через те, що її органи не спромоглися здійснити профілактику та запобігти цьому злочину.

У контексті проведення антитерористичної операції на Сході України, актуальною є практика США щодо відшкодування шкоди, заподіяної терактом. Поширеним є використання норм деліктного права, які надають потерпілим від неправомірної поведінки засоби для відшкодування заподіяної шкоди.

Список використаних джерел

1. Мазур І. Детінізація економіки України: теорія та практика: монографія / І. Мазур – Київ : Київ. ун-т, 2006. – 239 с.
2. Про боротьбу з тероризмом [Електронний ресурс] : Закон України від 20 берез. 2003 р. № 638-IV. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/638-15>. – Назва з екрана.
3. Європейська конвенція щодо відшкодування збитку жертвам насильницьких злочинів (ETS N 116) [Електронний ресурс] : Міжнар. док. від 24 листоп. 1983 р. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_319. – Назва з екрана.
4. Конституція України [Електронний ресурс] : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254 к/96-ВР. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/print1480862699952296>. – Назва з екрана.

Стрельченко О. Г. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного права і процесу Національної академії внутрішніх справ;
Стрельченко К. А. – студент Одеського медичного університету

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ РЕФОРМИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

В Україні досі немає чітко визначеного обсягу державних гарантій щодо забезпечення громадян безоплатною медичною допомогою. Не обмежений законом обсяг цих гарантій неможливо покрити суто завдяки публічним фінансам. Через це громадяни змушені зазнавати значних витрат на оплату медичних послуг і ліків безпосередньо з власних кишень [1]. Існуюча система фінансування охорони здоров'я не може захистити їх від катастрофічних витрат у разі захворювання.

Неефективна модель фінансового забезпечення зумовлює структурну неефективність системи загалом [1]. Попри те, що Україна витрачає на охорону здоров'я значну частку від ВВП (у 2013 році – 7,8 %), значна частка медичної інфраструктури є застарілою, а медичні працівники є однією з найменш оплачуваних професій. Державні видатки покривають лише